

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, péntek 1913. október 17.

236. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felélős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Uj hajók, uj ágyuk.

—«0»—

A szárazföldi hadseregben tervezett újításokkal párhuzamosan a flotta keretén belül is igen jelentős technikai reformokra készül a hadvezetés. Természetesen az utóbbiaknak sokkal komplikáltabb akadályai vannak, semhogy máról-holnapra végbemenő gyors és gyökeres átalakulásról lehetne szó. Nemesak a horribilis kiadások miatt, amiket még a kevésbé fontos reformok is felemésztenek, hanem azért is, mert a monarchia épp az utóbbi időben sok milliós beruházások segítségével oly vehemens tempóban frisítette fel tengeri haderejét és flotta-anyagát oly modern dreadnoughtokkal szaporította, hogy teljesítőképesége ma már körülbelül elérte az olasz és orosz hajóhad-nívóját. A fegyvertechnika rohamos fejlődésével azonban az egyes hajó-típusok is igen lényeges változásokon mentek át éppen a legutóbbi három év alatt és ha a monarchia nem akar elmaradni a lázasan fegyverező többi hatalom mögött, akkor le kell vonnia a konzekvenciákat és újabb milliókat kell feláldoznia a telhetetlen molochnak.

Kerülő uton, nem közvetlenül a tengerészeti vezetéstől, de teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a hadvezetés új páncélos hadihajók építésével és a flottának új ágyukkal való felszerelésével foglalkozik. Nem tudni még, mikor szándékozik ezt a tervet megvalósítani — egyelőre

„A Tengerpart“ tárcája

Az égő lámpa.

Ugyanazon egyetemnek voltunk a hallgatói. Ő jogot, én orvostudományt hallgattam. A szorgalmasabb én voltam, aminek különös megérthetőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy az én Hans Braun barátom valóságos mintaképe volt a lusta semmittevésnek. De nem is vallotta kárát: olyan gyönyörűséges feleséget kapott, hogy a boldog is megirigyelhette volna már csak azért is, mert a gyönyörű szép nő háttérében egy pár hamisítatlan millió is leledzett. És hogyan jutott hozzá ez a mindig rest fiú? Csakis szorgalommal és kitarással, az ő érthetetlenül csodás szorgalmával. A legérdekesebb azonban a dologban az, hogy éppen én voltam az, aki a kezére játszottam ezt a mindenképpen drága nőt, holott éppen az ellenkezőjét akartam.

Én már akkor elkészültem a pályámra, volt némi praxisom is. Ő még mindig jogászkodott. Évek óta próbálkozott már az ügyvédi vizsgával ez az egészséges, csinos fiú, akinek szeméből az igazi életkedv nevetett ki mindig. Eurgam nem hagyott el ekkor sem. Mellettem lakott egy utcára néző csinos szobában.

Az utolsó vizsgájára való készülődések idején legnagyobb meglepetésemre a következő ünnepélyes kijelentést tette előttem:

ugylátszik, a létszámemelés minél simább törvényerőre emelésének kedvéért, még titokban tartja — amyi azonban bizonyos, hogy a pólai tengerészeti arsenálban már hónapok óta folynak a kísérletek a 35 centiméteres új hajóágyúval és a trieszti Stabilimento Tecnico műszaki osztályában már elkészültek a mostaniaknál sokkal nagyobb és erősebb hadihajó tervrajzaival. Az új hajók a jelenlegi típussal szemben, lényeges újítások lesznek. Többek között az ágyú tornyok elhelyezése; eddig a hadihajók ágyú hármas páncéltornyokba voltak felszerelve, ami már csak azért sem volt alkalmas, mert így nagyobb célpontot mutattak az ellenség lövegeinek. Ezért tehát — a legmodernebb szaktekintélyek véleménye alapján — újra visszatérnek a kettős tornyok elvéhez, amit ezuttal úgy fognak megvalósítani, hogy az egyoldalon levő összes ágyúkat egyszerre lehessen működésbe hozni; ez a döntő tüzharc koncentrációja szempontjából igen előnyös.

Mivel ezeket a dreadnoughtokat a legmodernebb technikai eredmények felhasználásával akarják felépíteni, tehát gondoskodni kell az aeroplánok és léghajók lövedékei és bombái ellen szükséges védekezésről. Ezidőszerint a védekezésnek azt a módját tartják legbiztosabbnak, ha a hajónak nemesak az oldalait, hanem a fedélzetét is megfelelő ellenállóképességű páncéllal borítják.

Hymódon a hajó tonnatartalma tetemesen megnövekednék, ami viszont a gyors

— Ide hallgass! Az esetek meg fog állapodni! Most már tanulni fogok! Olyan szorgalmas leszek, hogy pár hónap múlva minden mulasztást behozok. A könyvesboltom el is küldött már egy esemő könyvet, föl is vágtam már valamennyit. És most belevetem magam a tanulás tengerébe és az ügyvédi diploma hajóján kievickélek egy jobb hazába...

Nevettem. Sehogy sem tudtam jelentőséget tulajdonítani ennek a hirtelen felbuzdulásnak.

— Nem hiszed? — kétkedett ő. — Hát jól van! Egy hónap múlva olyan sápadt és sovány leszek a sok tanulástól, hogy ram nem ismeresz.

Ekkor sem hittem el neki.

De csalódtam! Hans betartotta szavát. Már a következő éjszaka győződtem meg róla.

Egy kedves és kellemes lakomán voltam. Nem tudom biztosan, két vagy három óra lehetett, amikor otthagytuk a táncot, a pezsgőt, a jó társaságot. Egy nagyon kedves és roppant gazdag családdal ballagtam hazafelé. Amerikaiak voltak, több millió vagyon felett rendelkeztek s akkor egy fél évet óhajtottak nálunk Németországban tölteni. Távoli, nagyon távoli rokonságban is állottam velük. Végtelenül boldognak éreztem magam, amidőn miss Mary Nightingale oldalán — a szülők mögöttünk voltak — mámorosan sétálhattam a kellemes hajnali órákban. Gyönyörű volt miss Mary,

mozgékouyságot korlátozza. Szakemberek véleménye szerint talán sikerülni fog a nehézfeladatot olyképpen megoldani, hogy az új hajó displacementja alig tíz tonnával növekedjék a mostani 21.000 tonna-átlaghoz képest, ami még mindig nem mondható túlnehéznek, mert hisz! Japán „Fuso“ nevű dreadnoughtja például meghaladja a 29.000 tonnát. Ezek a reformok újra aktuálissá tették a hajók mozgékonyágának problémáját.

E sorok írójának alkalma volt a tengeri hadviselés és flotta-technika legkiválóbb szakemberének: Kirchmayr ellentenger-nagynak a sorhajók és cirkálók közötti különbségről és az új hajótípusról való véleményét megismerni, amit az alábbiakban reprodukálunk.

— A dreadnoughtok megjelenése azt az illuziót keltette, hogy a sorhajók és óriás cirkálók problémája végleg meg van oldva, de néhány év múlva ez a meggyőződés ismét eloszlott. Alig mult el hat év, amióta az első cirkálót vízrebocsátották és Angliából máris az a hír érkezik, hogy a most épülő óriás hajók egyesíteni fogják magukban a sorhajó és cirkáló tulajdonságait, helyesebben: az eddiginél gyorsabb mozgékonyágú sorhajók lesznek. Ezeknek a hajóknak a displacementja 27.500 tonna, az eredetileg tervezett sebesség 22 tengeri mértföld, amti 25 mértföldre szándékoznak fokozni. Ennek és az angol flotta most vízrebocsátott „Queen Mary“ nevű cirkálóhajónak 28 mértföldes sebesség között már csak óránkénti három

azt hittem, hogy az újvilág soha szebb nőt nem teremtett nála. Szerettem miss Maryt.

Mámorosan és szerelemittasan ballagtam mellette. Elmentünk a lakásom előtt. Föltekinttem és hinni nem akarva szemimnek, azt a lehetetlennek hitt dolgot láttam, hogy Hans barátom ablaka világos. Hans barátom tanul. Szóval mégis beváltotta a szavát!

Egy kedélyes és emberbaráti érzés hatott étemre. Dicsérni kezdtem a távollevő ismeretlent a finom és szép amerikai miss előtt s olyan jól esett nekem, hogy valakiről jót mondhatok.

— Látja Mary — mutattam fel a világos ablak felé — ott tanul még most is egy barátom, legközelebb ügyvédi vizsgát tesz. Olyan szorgalmas, mint egy hangya. Egy rendkívüli fiatal ember.

— Milyen érdekes! — kiáltott fel Mary az érdeklődés hangján. — Tudja, hogy engem végtelenül érdekelnek az ilyen rendkívüli emberek. Remélem, lehetővé teszi, hogy megismerjem.

— Na! — gondoltam magamban — ha ezt a restséget valójában megismeri!

Másnap délben beállítottam hozzá. Friss volt és kedélyes, mint mindig. Szinte kétkedve kérdeztem tőle:

— Aludtál te fiú?

— Miért ne aludtam volna?

— Azért, mert a mult éjjeli olyan nagyon szorgalmas voltál.

— Hounan tudod? — kérdezte érdek-

mértföldes sebességkülönbség van. Ez a differencia pedig sorhajó és cirkáló között oly csekély, hogy a páncélos cirkáló tüzérségi fölényéért nem tud eléggé kárpótolni.

— A legelőször Angliában feltűnt páncélos cirkálóknak csak annyiban volt létjogosultsága, amíg a többi állam tengeri hadereje csak a dreadnought-előtti periódusból származó sorhajók fölött rendelkezett. A mióta az a meggyőződés uralkodik, hogy csupán az óriáshajó van arra hivatva, hogy a tengeri harcban vezetőserepet vigyen és amióta még a kisebb államok tengerészete is csak ilyen hajókkal egészíti ki flottá-állományát, azóta a páncélos cirkáló, mint hibrid alkotmány — gyenge sorhajó és lassu cirkáló — elvesztette tekintélyét és katonai szempontból nincs több létjogosultsága. Hogy a páncélos cirkáló értékéről létező felfogások nem egyenlők, már abból a körülményből is látható, hogy ezt a hajótípust Anglián kívül csak Németországban és újabb időben Japánban és Oroszországban rendszeresítették, de az Egyesült-Államok és Franciaország már nem hajlandók ezt a költséges kísérletezést utánozni. Tény az, hogy a legújabb angol páncélos cirkálók tonnatartalomban felülmulják a legújabb sorhajókat, anélkül, hogy ezzel szemben a gyorsaságban jelentékeny differencia volna. A tengerészeti vezetőségek itt egy igen nehéz probléma előtt állanak, amit azonban alig lehet másként megoldani, mint a sorhajó-típusnak és a cirkáló-típusnak határozott elválasztásával.

— A nagy páncélos cirkálóknak első sorban rendkívüli sebességgel, másodszorban hatalmas tüzerfelszereléssel és csak harmad sorban kell erős páncélozással bírnia. Egy ilyen újfajta cirkáló a tengeri csatákban képes lesz arra, hogy rendkívüli gyorsaságának és tüzérségi fölényének kihasználásával nagy távolságra, minden követelménynek sokkal tökéletesebben megfeleljen, mint a jelenlegi cirkáló-sorhajó. Sorhajók ellen vivandó önálló esatára nem alkalmas; a cirkáló-szolgálat mellett még az a feladata hogy az ellenséges cirkálóhajókat hareképtelenné tegye és a sorhajókat döntő ütközeti idején támogassa.

— A hajógépészek jelenlegi fejlettségének megfelelően nem látszik teljesíthetőnek.

— Láttam még hajnalban is, hogy világos a szobád.

S ezután elmondottam mult éjszakai kirándulásom történetét, a esodaszép milliomas leányt és hogy ő végtelenül örülne, ha megismerné ezt a rendkívüli fiatalembert.

Milyen örömmel ugrott ő fel erre.

— Hát nem megmondottam, hogy még esodálkozni fogtok az én szorgalmasságomra. Rendben van barátom! Ha miss Nightingale úgy kívánja, bármikor rendelkezésére állok.

Szóval rövidesen megismertetem egymással őket s csak később győződtem meg, hogy mily ostobaságot követtem el. A saját letrámat tartottam az ő számára, mint-ha azt mondottam volna neki:

— Kérlek! parancsolj! Szállj föl te!

— És ő föl szállott.

Öröm és reménység boldogított, hogy a gyönyörű, imádott Mary az enyém lesz. S most vége lett minden reménységemnek, kiszorultam Mary kegyeiből, Hans foglalta el azt. Az én Hans barátom szeretetreméltó fiu volt, nagyszerűen értett a társalgás művészetéhez s amellett milyen szorgalmas! Igazi rendkívüli fiu volt. Mindennap volt a Nightingale-családnál, mintha egészen összeforrott volna velük. De a tanulmányai sem szenvedtek esorbát. Valahányszor csak késő este tértem haza egy páciensem-től, az ő ablakából mindig levilágított a szoba világossága. Nem csak én láttam ezt,

lennek az a követelmény, hogy a nagy cirkálók óránkénti sebessége megközelítse a 35 tengeri mértföldet; természetesen ilyen hajóknak megfelelő tonna-tartalommal kell épülniök. Ha a páncélos cirkálók lövegfelszerelését vesszük figyelembe, elég érthetetlennek találjuk azt, hogy miért szerelik fel ezt a hajótípust kisebb kaliberű ágyúkkal, mint a sorhajókat. Ha ez a sulymegetkarítás miatt történik, akkor inkább legyen a páncélos cirkálóknak kevesebb nehéz ágyuja, de azért ugyanolyan teljesítőképessége.

Kirchmayr altengernagy rendkívül érdekes nyilatkozata csak felvilágosít bennünket a flottareformok tendenciájáról, de megnyugvást nem ad. Ellenkezőleg! Már előre remeghetünk ama sulyos katonai terhek miatt, melyeket talán holnap, talán holnapután „tengerészeti beruházások” címén fognak belőlünk kisajtolni olyan dreadnoughtokra, melyek mikorra felépülnek, esetleg már az ócskavas értékére devalválódtak.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapiokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papirgyár, kőolajfüvítő-

Csodálkozott ezen az egész város, hiszen mindenki oly jól ismerte Hans Braunt. Beszéltek is sokat az ő rendkívüli szorgalmáról.

Hogy a szomorú történet végére juszak — számomra volt az szomorú — minden reménységem elfoszlott, hajótörést szenvedtem, végleg elessem a milliomas Mary kezétől: az én Hans barátom eljegyezte magát vele. Beletörődtem a sorsomba. Bele kellett törődnöm. Beláttam, hogy ő egészen más kvalitású, egészen más zsánerű ember, mint én.

A vizsgáját letette talán? — Dehogy! — Talán elbukott? — Azt sem! Nem is kellett neki mennie.

Egy napon beállított hozzám és kissé elégikus tartással és hangon kérdezte tőlem.

— Mond fiam, nem gondolod, hogy egy kissé lesoványodtam, sápadt is vagyok. Mi?

— Szó sincs róla! — mondottam.

— De Mary mondja azt és én is érzem. Azt hiszem, hogy mégis csak túlerőttem magam. Abba is hagyom. Nem is tanulok többet. Kell az ördögnek ez az ügyvédi diploma. Különbömben Mary akarja így. Minden-áron az az óhaja, hogy átmenjünk Amerikába s ott lépjek be atyja széleskörű üzletébe. Van hozzá intelligenciám elég — mondja ő. At is utazunk már a jövő héten. Ott esküszünk meg.

— El is utaztak. A brémai kikötőben vettem fölük búcsút. Mary hálás pillantással nyújtott nekem kezét, mintha megakart

gyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—*—

BEETHOVEN HARMADIK SYMPHONIAJA.

A bécsi Tonkünstlerverein hangversenye alkalmából.

A campoformioi békével véget ért Napoleon első diadalmos olasz hadjárata, a francia diadalok nyomán köztársaságok keletkeztek és az „egyenlőség, szabadság és testvériség” eszméinek érvényt szereztek a francia fegyverek a meghódított tartományokban. Lelkes rajongással kísérte figyelemmel Beethoven a szabadság eszméinek terjedését és Bonaparte hadvezéri és államférfiúi sikerei azt a reményt öbresztették fel benne, hogy a korzikai hős van hivatva arra, hogy a leigázott népeket bilincseiktől megszabadítsa és politikai, társadalmi és művészeti vágyaiknak érvényt szerezzen.

1798-ban Bernadotte tábornok, a későbbi svéd király, volt a francia köztársaság követé Bécsben. Környezetéhez tartozott Kruetzer Rudolf, a híres hegedűművész, a kinek Beethoven a Kruetzeronátát (op. 47.) ajánlotta. Ennek révén közelebbi ismeretségbe jutott Beethovennal. Bernadotte polgári származása, továbbá a francia egyenlőségi eszmék lehetővé tették neki, hogy a nagy zeneköltővel fesztelenül érintkezhesék. A későbbi svéd király, aki ekkor még rajongó híve volt a nagy tábornoknak, nem úgy mint Bécs városa, ahol Beethoven a legnagyobb nyomorban halt meg, már ekkor felismerte benne a nagy zeneszerzőt és lelkesedéssel karolta fel azt az eszméjét, hogy a nagy világhódítót egy symphoniai műben ünnepelje és megígérte neki, hogy a

Steckenpferd liliomtejszappan

elérhetetlen hatású szeplők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytáskában, drogeriákban, illatszerek és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintugy páratlan hatású női kézápolásra a Bergmann „Manera” liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

volna köszönni nekem ezt a drága völegényt. Hans egyedül maradt velem egy pillanatra. Hátra nézett, nem hallgatják-e és halkán szólott hozzám:

— Neked különlegesen kell kezet szorítanom — mondotta érzésteljesen. — Te nagyon jó fiu vagy. Sok jót tettél velem.

— Ugyan kérlek — mentegetőztem. — Bizonyára megérdemelted. Rátermettebb fiu vagy mint én. Ezt a gyönyörű gazdag leányt a szorgalmaddal érdemelted ki.

Egy esodálatos nevetni akaró mosolygás húzta széjjel a száját.

— Mondd! Tudsz-e és fogsz-e hallgatni?

— Kivánságod szerint — mondottam.

— Hát akkor bevallom neked, hogy én soha sem voltam szorgalmasabb, mint régen.

— De... de a lámpád ott világitott?! — kérdeztem hebegve.

— Az nagyon egyszerűen történt. Ugy volt az, hogy azon az emlékezetes éjszakan pusztá véletlenségből hagytam égve, mert már tíz órák aludtam. Azután pedig szándékosan hagytam égve. A petroleum sok benzbe került, de legalább glóriával vonta körül az én alvó fejemet. No szervusz! Isten veled!

Csodálatos érzéssel bámultam utánnak, amint eltűntek a nagy hajó előkelő kapitányában. Megfogadtam, hogy könnyíték a lelkesmen, hogy megírom ezt a históriát. Ok, mint a férj és feleség úgy sem tudják meg. Hiszen Amerika olyan messzire van tőlünk!

kész művet majd a francia követség útján juttatja el Bonapartéhoz.

Beethoven azonban csak Bonaparte margóni diadala után, 1801-ben fogott hozzá tervének kiviteléhez és az egész symphoniát az oberdöblingi magányban 1803-ban fejezté be. A címlapon fent balról hatalmas betűkkel „Bonaparte“ diszelgett, lent jobbról pedig szerényen huzódott meg a szerző neve: „Luigi van Beethoven“. Már át kellett volna nyújtania a kéziratot a francia követségnek, amidőn tudomására jutott, hogy Napoleon a franciák császárájának kiáltotta ki magát. E hírek hallatára Beethoven ropogó dühbe jött s eev tanítványának tanúsága szerint: „Tehát ő is csak közönséges ember! Most már lábbal fogja taposni az összes emberi jogokat, csak az önzésnek fog élni, zsarnokká lesz!“ felkiáltással a partitúra címlapját kettéhasította és a kéziratot szitkok között a földhöz vágta, ahonnan jó ideig senkinek sem volt szabad azt felvenni. Csak 1806-ban volt arra bírható, hogy e symphoniát kiadja. Napoleonról már szó sem lehetett többé. Lobkovitz hercegnek ajánlva ily címmel jelent meg: „Simfonia eroica composta per festeggiare il sovvenire di un grand'uomo“. (Hősi symphonia egy nagy férfi emlékének ünneplésére. S amikor 1806-ban Napoleon jeni győzelmeiről értesült, felkiáltott, hogy miért nem ért ő úgy a hadvezetéshez, mint a zenéhez, akkor a zsarnokot minden bizonnyal legyőzné.

Beethoven a hősi symphoniában Bonaparte Napoleont ünnepli, akihez győzelmi útjában a szabadságot esdő népek bizalommal tekintenek fel, akivel szemben a megteremtő hatalmas torlaszokat emel, de ezek súlyos csapásai alatt összeomlanak. A „hősi“ szó azonban tágabb értelemben veendő. Nemesak a hős katonát ünnepli benne, hanem az eszményi, főkéletes férfit, akiben minden tisztán emberi érzés egészen és erejében megvan, akinek egyénisége a nemes szenvedélyek, az érzelmesség és az erély egyesülése.

Az első tételben (Allegro con brio) a hatalmas erő jut kifejezésre. Súlyos léptekkel tör előre a hős, titáni erejével megrengeti a világot, a dolgok régi rendje nagy robajjal porba hull s új világ keletkezik, melyben az emberiség eszményi vágyai megvalósulnak. A tétel vége felé a felszabadított emberiség örömrivalgások között követi a szabadtó hős diadalszekerét. Világtörténelem zenei hangokban.

Amidőn a gyászinduló (II. tétel, adagio assai) befejezéséhez közeledett, Napoleon már élethossziglani konzullá választatott, a pápával megkötötte a concordatumot, egy szóval minden kezdett a régi kerékvágásba jutni, a szabadsághósból már bontakozott ki az egyeduralkodó. Beethoven már nem is Napoleon bekövetkezendő halálát gyászolja itt, hanem a lelkében élő eszményi hőst, akinek el kellett pusztulnia, hogy műve fennmaradjon és fejlődjen: reményeit dicsőségének delelő pontján fel kell áldoznia a nagy célnak, a népek boldogságának. Az emberi hőst, nemünk örök geniuszát, aki ismét majd feltámad, kisérjük itt férfias szomorsággal, fenkölt gyászszal a sirba.

A zenekritikusok legnagyobb része az utolsó két tételt nem tartja az első kettővel egyenértékűnek. Lehet, hogy ennek az volt az oka, hogy Beethoven ekkor már nem tekintette Bonapartét annak az eszményi hősnak, akinek képe őt az „eroica“ első két tételének megírásánál ihlette.

Mint a római sarkophagokon a bacchantikus jelenetek, úgy illeszkedik a harmadik tétel (Scherzo; Trio) a gyászindulóhoz: az élet és erő diadala a halál felett.

A finaleban a szerzőnek az a gondolata jut kifejezéshez, hogy az alkotó férfi erő csak a gyengéd női szeretet befolyása alatt érheti el az emberi ideálok magaslatát.

Az „eroica“ Beethovennak első symphoniája, amelynek programmszerű tartalma van. Benne a világszabadságot hozó, győzelmes hős magasztos hivatása jut fenséges zenei hangokban kifejezésre. „Monumentum aere perennius“.

Dr. Málly Ferenc.

—o—

— **Martinez apát a pápánál.** Rómából érkezett jelentés szerint a pápa tegnap kihallgatáson fogadta Vucich Rókus zenggi püspököt. A félórás külön kihallgatás után Martinez Iván fiemei apát és Lonzaric, valamint Staresevics zágrábi tanárok jelentek meg kihallgatáson a Szentatyánál. Később a kihallgatáson megjelent személyiségek Mery del Val biboros államtitkárnál tisztelegtek.

— **Uj torpedóhajó.** A tengerészeti hatóság Vontató gőzöse ma reggel Portoréből Fiuméba vontatta a Danubius hajógyár ottani telepén épített Lika nevű torpedóhajót.

— **Behajózás a Saxoniára.** Triesztből jelentik: Rendkívül kedvezőtlen körülmények között történt meg 800 kivándorlónak a Saxoniára való behajózása. A Saxoniának este 8 órakor kellett volna Fiuméből a triezsti szabadkikötőbe megérkeznie és két gőzcsónakkal felvennie a kivándorlókat. Már este 6 órakor a mólón voltak és ott a nagy bóra dacára a szabadban várták a Saxoniát, mely egyre késlekedett és csak éjfél felé érkezett meg. Ekkor kezdődött meg az éhségtől és hidegtől már elcsigázott kivándorlók átvitele a gőzcsónakokon. A bóra által felkorbácsolt hullámok minduntalan áticsaptak a csónakokon, úgy, hogy a szerencsétlen kivándorlók, kik között sok asszony és gyerek is volt, borig átázva jutottak a Saxonia fedélzetére. A Saxonia reggel 5 órakor indult el.

— **A postaház átalakítása.** A fiemei I. sz. posta- és távirtda hivatal épületét átalakítják. A szükséges munkálatokat a m. kir. postaházak építési felügyelősége (Budapest II. Fő-utca 9.) fogja az október 27-én megtartandó versenytárgyaláson vállalatba adni.

— **Baleset a tengeren.** A Fiume és Veglia között közlekedő Bakar Ungaro-Croata gőzös tegnap délelőtt Malinscánál elvesztette a propellerjét, minek következtében nyílt vizen megállt. A malinscai rév hivatal Fiuméba telefonált s innen kiküldték az Ungaro-Croata Liburnia gőzöst, amely a Bakart Fiuméba vontatta. Addig, amíg új propellert szerelnek fel reá, a Hrvat gőzös fogja helyettesíteni.

— **A kikötőből.** Okt. 16. Erkezett: Szent László magyar gőzös Valenciából, 575 zsák paprikával, 1000 zsák cemettel, 200 zsák szentjánoskenyérrel, 200 láda citrommal, 6677 zsák kénnel, 200 zsák mandulával, 240 hordó olajjal és 100 zsák fűgével; Melpomene osztrák gőzös Konstantinápolyból, 800 zsák korpával, 14 bál dohánnyal, 12 hordó cognaccal, 200 zsák fűgével és 10 tonna vegyes áruval; Gallipoli osztrák gőzös Velencéből, 300 zsák korpával.

Indult: Tirol osztrák gőzös Szmirnába, 570 tonna cukorral, 80 tonna rizsszel, 20 tonna fával, 120 láda üvegáruval és 10 tonna vegyes áruval; Mária Terézia osztrák gőzös Alexandriába, 630 tonna cukorral, 70 tonna rizsszel, 60 tonna cemettel, 150 palack ecettel és 130 láda üvegáruval.

— **A harakiri.** Ghersanich János hajószakács, aki a minap elmezavarában konyhakéssel felmetszette a hasát, tegnap belehalt sérülésébe.

— **A dalmát vasutak országhatárszélni vonalának** összes előmunkálatait már befejezte az osztrák vasutügyi miniszterium és miután már a versenytárgyalási feltételek is meg vannak állapítva, a nyilvános pályázat kiírása rövid időn belül várható.

— **Külön járat Konstantinápolyba.** Az Osztrák Lloyd Maria Valeria gőzöse október végén különjáratra indul Konstantinápolyba és érinteni fogja Smyrna és Szaloniki kikötőket is.

— **A károlyvárosi vízvezeték építésével** a város tanácsa az Öster-Wasserwerks-Bau gesellschaft Flegel, Karl és Stark bécsi céget, társulva a Peyer J. károlyvárosi céggel bizta meg 550.000 korona vállalati árban Az építő munkálatok már folyamatba is téttek és nagy erővel haladnak előre.

— **A Pannonia kijavitása.** Az Ungaro-Croata Pannonia gőzöse ma reggel elindult Monfalconeba, ahol, mint megírtuk, a gépezetét javításnak fognak alávetni.

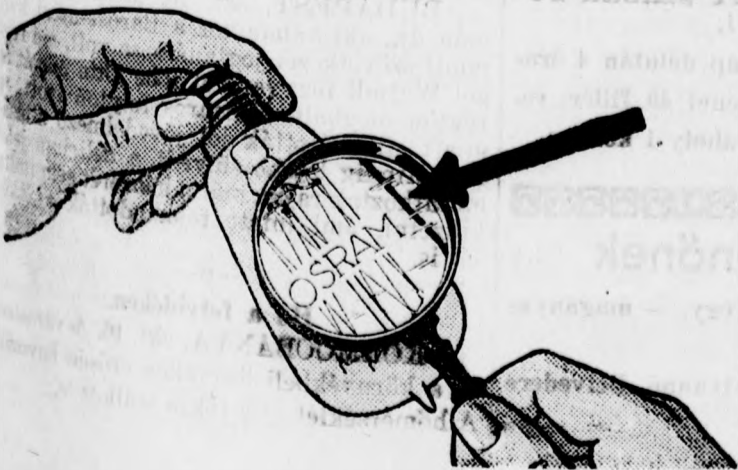
— **Vasutassors.** A Brajdica farakodóhelyen ma éjjel borzalmas vasuti baleset történt. Bojért Béla 23 éves pécsi születésű vasutas tolatás közben két kocsis ütközői és kapcsolószerkezete közé került, amelyek rettenetesen megcsontolták. A szerencsétlen embert beszállították a kórházba, ahol az orvosok összeronsolt jobbkarját és két lábujját amputáltak. A nagy vérvesztés dacára is meg tudják menteni a szerencsétlen vasutast az életnek, de örökre nyomorék marad.

— **Rablótámadás az országuton.** Vasárnap este fél kilenckor Krásica és Buccari között ismeretlen tettes feltartóztatta egy bérkocsi lovait s a kocsis utasai, két buccarii uriember felé ugrott, de ekkor a kocsis revolverjéből kétszer a levegőbe lőtt, amivel elijesztette a vakmerő rablót. Ez futva menekült el s a kocsis a három megrémült emberrel tovább mehetett.

Ha egészen biztos akar lenni abban

hogy tényleg a valódi „Osram“-lámpát kapja, úgy már a vételnél ügyeljen arra, az üvegcörtébe az „OSRAM“ név be van-e — marva. — E védjelés nélkül Osram-drótlámpa nem kerül forgalomba.

Valódi Osram-drótlámpák kaphatók: Villamos műveknél szerelőknél és minden szakmabeli üzletben. Magyarországi képviselő, berendezett raktárral: Finger és Fia, Budapest VI. Hőzős utca 41. sz.

— **Megbüntetett borkereskedő.** Dorcich dr. városi rendőrbírósa vezetője 780 liternyi hamis bor forgalombahozatala miatt 1600 korona pénzbírságra, 80 korona vegyelemzési költség megtérítésére és az eladott bor értékének megfelelő 602 korona 10 fillér megtérítésére ítélte Berger Ernő finnei borkereskedőt.

— **A kőműves balesete.** Baludin Svenda 26 éves kőműves munkás tegnap délután Podmurvicén lezuhant egy 4 méternyi magas állványról. Az esés következtében jobb lábát törte. Beszállították a kórházba.

— **Varrógépet lopott.** A susáki csendőrség letartóztatta Cernigoj Bozidar 39 éves pólai születésű egyént, aki lakásadónójától Bacich Máriától egy 300 korona értékű varrógépet lopott.

— **Tolvaj eseléd.** Belicich Péter selcei lakos bejelentette az ottani csendőrségnek, hogy Tadjevics Mária nevű eselédje 59 koronát lopott tőle s tudomása szerint Fiuméba szökött. A városi rendőrség nyomozza a tolvaj eselédleányt.

— **Sztrájkolnak az olasz hajóorvosok.** Rómából jelentik, hogy a személyszállító hajók orvosai, akik már régebben sürgetik fizetésük fölemelését, de a vállalatok csak ígérgettek, sztrájkba léptek. Orvos nélkül egy személyszállító hajó sem indulhat utnak és olasz orvos nem vállalkozik sztrájk törésre. A hajóorvosok bérmozgalma bizonyosan sikerrel fog járni, mert a nagy személyszállító gőzösök matrózai a rokonszenv jeléül szintén sztrájkba állottak. A Veloce és az olasz Lloyd hajói a kikötőkben vesztegelnek.

— **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8-9-ig foghúzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista. Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Pompeji romjai között. — Egy árvaleány regénye, dráma. — Tartufini és a mellti. bohózat.

— **Az Osztrák-Lloyd októberi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A görög-levanti A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A sziriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előirt összes kikötők részére.

— **Oceánszolgálat:** A kalkuttai vonal hajói minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján s nappal meghosszabbítatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög-levanti A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Hai-

dar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Batum.

Görög-levanti B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vthy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizeh és rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő Trebisonda, Bizeh és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Nicolajeff.

Sorai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Sorai B vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Oceánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kalkuttai teherforgalom: Port Said, Suez, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Kalkutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shanghai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Október 16-tól 31-ig

Nagyszabású családi műsor.

Minden szám egy sláger

Kezdődik fél 9 órakor.

MINELLI CSALÁD

akrobaták

Korb Paula

szubrett

Claire Genée

előadó művésznő

QUADRATUS

zene-clown

Coca Mignon

táncosnő.

Neményi Nusi

magyar énekesnő.

AZORA-TRIO

Gisi Walter

dalénekesnő

Trante Warnoff

énekesnő.

FRAIZ AMON

kómikus

MOZGÓ FÉNYKÉP.

Előadás után kabaré szabad bemenettel.

Minden vásár- és ünnepnap délután 4 órakor családi előadás. Bemenet 40 fillér, rezervált hely 70 fillér, páholy 1 korona.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik középkorú özvegy. — magányos hölgyhöz, esetleg urhoz.

Cím: özv. Angyal Istvánné, Belvedere 332 1.

Távirat — Telefon.

A képviselőház összehívása.

BUDAPEST, okt. 16. Az ellenzék tegnap azzal a tervvel foglalkozott, hogy összehívattja a Házat és ott szóvá teszi a margitszigeti játékbank botrányát. Mára azonban elálltak a tervtől, mert az összehívás csak az új házszabályok alapján történhetik, ezt pedig az ellenzék nem ismeri el. Abban állapodtak meg tehát, hogy bevárják az első ülést, amely a delegáció miatt nemsokára meglesz, ezen megjelennek és szóvá teszik az ügyet. Justh Gyula kijelentette, hogy ezen az ülésen ő is megjelenik.

A Justh-Pályi ügy.

BUDAPEST, okt. 16. Ma kezdődött az esküdtszéki tárgyalás abba a perben, melyet Justh Gyula indított Pályi Ede lap-szerkesztő ellen azért, mert ez a Budapesti Naplóban azt írta, hogy a bécsi körökkel paktált, a hatalomért kész volt mindent feláldozni és 41.000 aronccal többet ajánlott fel, mint amennyit kértek.

Pályi Edét Csányi Gusztáv dr. védte. Justhot, aki személyesen is megjelent, Györffy Gyula képviseli. Pályi előadja, hogy kötelességét teljesítette, közérdeklől írta a cikkeket, hogy Justhot rákényszerítse a bírói eljárásra. Bizonyítani kívánja, hogy vádjai igazak. Csányi védő hosszasan fejtegette, hogy Justh a bécsi udvar szolgálatában állott. Közben Justh roppantul idegeskedett, többször haragosan közbe szölt.

Csányi kérte Apponyinak, Kossuthnak, Andrásynak és Batthyányinak a beidézését. Állítása szerint Batthyányi tárgyalta Auffenberggel. Györffy Gyula kijelenti, hogy a bizonyítást a legszélesebb mértékben minden legkisebb részletre megengedi, mert nekik nincs takarnivalójuk. A tárgyalás folyik.

A margitszigeti játékbank.

BUDAPEST, okt. 16. A Forgalmi részvénytársaság, mielőtt kipattantotta a titkot, minden uton megkísérelte, hogy vagy az engedélyt megkapja, vagy a pénzt vissza szerezzé. Már a kir. kabinetiroda is ismeri az ügyet. Ott az a felfogás uralkodik, hogy a másfél milliót vissza kell adni. A társaság 4.600.000 koronát követel, mert — állítólag — ennyi a költsége.

A horvát helyzet.

BUDAPEST, okt. 16. Szerlecz báró tanácsára Tisza István most meghallgatja az unionista képviselőket. Eddig Budapestre érkeztek: Erdődy Rudolf gróf, Tomasić, Nikolics Badaj, Pinterics és Krsnyády volt osztályfőnök.

A kolera.

BUDAPEST, okt. 16. Hosszabb szünet után ma 2 koleraeset fordult elő Budapesten. Lippai Ferenc és Huppaun Boldizsár hajósok, akik ma érkeztek az Alduna vidékéről, betegedtek meg. Kórházba szállították őket.

Az alkohol számlájára.

BUDAPEST, okt. 16. Mészáros Kálmán dr., aki valamikor a Baross-utcai központi szövetkezet jogtanácsosa volt, ma reggel Werndl fegyverével föbe lőtte magát és rögtön meghalt. Mészáros folyton ivott, e miatt elbocsátották jól jövedelmező állásából. Mindig lejjebb sülyedt, a delirium jeleit mutatkoztak rajta, már a hábzérét sem tudta kiizetni, ami miatt felmondották a lakását is.

Hó a felvidéken.

KÖRMÖCBÁNYA, okt. 16. A városban és a környékbeli hegyeken erősen havazik. A hőmérséklet — 2 fokra szállott le.

A gombamérgezés ellenszéruma.

PARIS, okt. 16. Oliviero vegyész közölte a Pathologiai tudóstársasággal, hogy kosvérből egy oly szerumot sikerült neki előállítani, mely a gombák mérgeinek hatását az emberi szervezetben ellensúlyozza.

Az esküdtszék reformja.

BUDAPEST, okt. 16. A budapesti ügyvédi kamara választmánya tegnapi ülésén foglalkozott az esküdtszéki reformjavaslatról. Berger Miksa előadó ismertetése után Vázsonyi Vilmos nagy beszédben támogatta a miniszter javaslatának sérelmes intézkedéseit. A választmány kimondotta, hogy legközelebb teljes ülésben részletesen fogja tárgyalni a miniszter javaslatát.

Német léghajó francia földön.

PARIS, okt. 16. Salyne környékén tegnap délután egy szabad léghajó ereszkedett a földre, a melynek utasai között német tartalékos tisztek is vannak. A francia hatóságok a léghajósokat őrizet alá helyezték és a ballont zár alá vették.

Medvék garázdálkodása.

DÉVA, okt. 16. A havason elszaporodtak a medvék és tömegesen tépik szét a birkákat, disznókat. Bursa Miklós tegnap lesbe állott és négy medvét látott közeledni a juhnyáj felé. Az egyiket két lövéssel leterítette, a többi elmenekült. A lakosság sürgeti a hivatalos hajtóvadászatot.

Schmidt Mici gyilkosa.

BUDAPEST, okt. 16. Eber József, akit Schmidt Mici bécsi színészgyilkosának tartanak, állhatatosan tagad. Bécsből a rendőrség alibit jelent Eber részére, minek következtében a vád megingott.

Öngyilkos fiatalember.

BUDAPEST, okt. 16. A Plébánia-utcában levő Batthányi kávéházban billiárdozott egész éjjel Romy Béla 21 éves egyetemista hallgató. Azt mondván játszótársainak, hogy egy percre kimegy, az útcán agyonlőtte magát. Három levelet találtak zsebében, melyekben szerencsétlen szerelmet ad meg öngyilkossága okául.

Letartóztatott merénylő.

DREZDA, okt. 16. A rendőrség letartóztatott egy embert, aki merényletet akart elkövetni a szász király és az itt látogatóban levő Cyrill orosz nagyherceg ellen. Az ügy részleteit és a merénylő nevét titokban tartja a rendőrség.

Gordon Bennett-verseny.

LONDON, okt. 16. Az amerikai Good-year-ballon megnyerte a Gordon-Bennett-versenyt. Ez a léghajó ma reggel földet ért a yorkshirei parton Bemptonnál, a 300 láb magas sziklakiszögellésen, miután 44 óráig volt a levegőben és 884 kilométer utat repült át. A leszállás nagyon veszedelmes volt. A ballon vezetője, Upton elmondta, hogy a esatornát egész szélességében átrepülte. Nagy az aggodalom a Frankfurt nevű osztrák léghajó miatt, a melynek vezetője Lehmert. Ez a ballon eltűnt.

A szerb moratorium.

BELGRÁD, okt. 16. A lapok jelentése szerint a szerb kormány a moratoriumot nem szándékozik megújítani.

BELGRÁD, okt. 16. Kereskedői körökben reménylik, hogy a részleges mobilizációra való tekintettel a váltókötelezettségek, valamint a törvényeszi végrehajtások a november 12-én lejárt moratoriumon túl, még december 28-ig elhalasztatnak.

A hármasszövetség és Szerbia.

BECS, okt. 16. A belgrádi osztrák-magyar ügyvivő azt az utasítást kapta, szólítsa fel a szerb kormányt, hogy az albán területre nyomult szerb csapatokat vonja vissza.

BERLIN, okt. 16. A belgrádi német követ utasítást kapott kormányától, hogy a szerb kormányt barátságos módon a londoni konferencia határozatainak respektálására figyelmeztesse.

Esszád pasa ellenkormányja.

VALONA, okt. 16. Esszád pasa, miután a kormányval folytatott békéltetési tárgyalások eredménytelenek voltak, tegnap táviratot küldött a valonai kormánynak, melyben bejelenti, hogy abból kilép és Durrazóban új kormányt alakít. Az új kormány Esszád elnöksége alatt már meg is alakult és hatásköre Közép-Albániára terjed.

Testvérharc.

BELGRÁD, okt. 16. Az albánok között testvérharc ütött ki. A montenegróiak az egymással harcoló albánokat a határra csalták és megverték.

Tegnap híre jött, hogy Strugánál a bolgárok megtámadták a szerbeket. Ezeket a híreket nem erősítették meg.

Bolgár tisztek Albániában.

GALAC, okt. 16. Harminc-negyven bolgár tiszt hajóval Turn-Severinig utazott, a honnan Albániába folytatja útját. Diákigazolvány volt mindegyiknél. A szerb kormány titkos ügynökei útján már tudomást szerzett róla és előreláthatólag intervenálni fog a bolgár kormánynál.

Szerbia határkiigazítást követel.

BELGRÁD, okt. 16. Politikai körökben kijelentik, hogy Szerbia államterülete biztonságának érdekében nem mondhat le arról, hogy stratégiailag fontos pontokat a határon el ne foglaljon, mert nem teheti ki magát annak, hogy az albánok a határon át beförhessenek. Szerbia reményli, hogy a nagyhatalmak Szerbiának ép a béke érdekében tett lépéseit legálisnak fogják tartani és egy határkiigazítást fognak elismerni.

Török-görög tárgyalások.

SZALONIKI, okt. 16. Az athéni minisztertanács a portának benyújtandó ellenjavaslatokat előzékenyen okadatolni fogja, azonban ismeretes álláspontjából nem szándékozik engedni.

ROMA, okt. 16. Ideérkezett jelentések szerint a török-görög béketárgyalások megakadtak. Hivatalos körökben nem palástolják azt az aggodalmat, hogy az Athén és Konstantinápoly közt fenforgó nagy nehézségek egy új balkáni háború előhírnökei.

Szerbia nem enged.

BELGRÁD, okt. 16. A hadügyminiszter kijelentette, hogy a szerb hadsereg nem fog kivonulni Albániából, mert ottlétüket a stratégiai helyzet okvetlenül megkívánja.

Harc a hegyek között.

BELGRÁD, okt. 16. A szerb csapatok ismét nehézy fontos pozíciót foglaltak el. Az arnauták visszavonulnak és csak kisebb csapatok fordulnak elő. Ugy látszik, hogy az arnauták koncentrált támadást akarnak Montenegró ellen intézni. Ez esetben a szerb csapatok a montenegróiak segítségére fognak sietni.

CETTINJE, okt. 16. Az albánok támogatása tovább tart. A kőd megakadályozza a montenegrói hadsereg egyesülését és a fontos stratégiai pontok megszállását.

BELGRÁD, okt. 16. A szerb hadvezetőség nehéz ágyútekeket és harciókat szállított Prizrendbe és Köprülükbe. Katonai körök véleménye szerint ezeket az újonnan

elfoglalt albán pozíciók megerősítésére szánták. Több sebesültszállítmány érkezett Belgrádba.

Hírek Konstantinápolyból.

KONSTANTINAPOLY, okt. 16. A tartalékosok elbocsajtása itt is megkezdődött. Enver bég, a ki tegnapelőtt vékonybél-operációnak vetette magát alá, nem egészen jól érzi magát. Ma valószínűleg megint megoperálják.

Medgyaszay Sándor

villanyerőre berendezett hentesárú gyára

Debrecen

ajánlja szalonna, zsiradék és füstölt hentesárú gyártmányait szigorúan a napiárak mellett. Postai és vasuti küldemények a legpontosabban eszközöltek.

Tengeri fürdő Lusipiccolo Cigale**Strand-Hotel és Bellevue penzió****- Cigale -**

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

TŐZSDE.

	Okt. 15 zárlat	Mai árt. 1/4 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	817.50	820.—
Osztrák hitelrészvény	623.—	625.—
4%-os koronajáradék	80.90	80.30
Osztr. magy. államvasut	692.50	691.—
Jelzálogbank	418.—	420.—
Leszámitolóbank	511.—	511.—
Hazai Bank	276.—	277.—
Magyar Bank és Keresk. R-T	542.—	545.50
Rimamurányi	679.—	684.—
Salgótarjáni	746.—	751.—
Közuti Vasut	632.50	637.—
Városi Villamos	358.—	358.—
Adria	570.—	—
Déli Vasut	111.—	—
Magyar Cukoripar	2700.—	—
Rizsgyár	3775.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza októberre	10.28	10.42
Búza áprilisra	11.24	11.27
Rozs októberre	7.94	7.98
Rozs áprilisra	8.75	8.78
Zab októberre	7.17	7.20
Zab áprilisra	7.52	7.58
Tengeri májusra	6.37	6.37
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	623.25	623.25
Magyar hitelrészvény	816.—	817.50
Osztrák magyar államvasut	689.75	690.50
Déli Vasut	—	114.—
Alpesi	841.—	844.—
Skoda	808.50	813.50
Osztr. koronajár.	90.70	—
Fiumei és trieszti értékek: Legutóbbi kötetek átlagár.		
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—	—
Banca Fiumana	650.—	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—	—
Fiumei Népbank	115.—	—
Litorale Bank és Takarékszövetk.	240.—	—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—	—
„Indeficienter” tengerhajóz.	250.—	—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—	—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—	—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—	—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1000.—	—
„Magyar Olajgyár” új	1000.—	—
Magyar Olajgyár	202.—	—
Austro-Americana	287.—	—
Navigazione Libera Triest	623.—	—
Osztrák Lloyd	610.—	—
Stabilimento Tecnico	9800.—	—
Ampelea Szeszpároló Rt.	423.—	—
I. Trieszti Rizsgyár	735.—	—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	432.—	—
Spalatoei Portland Cement	367.—	—
Assicurazioni Generali Nap.	823.—	—
Riunione Adriatica	3650.—	—

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

— **Előkelőségek Lovranában.** A lovranai Excelsior-szállodában e napokban a többek közt a következő előkelőségek szálltak meg: Gróf Széchenyi Péter, gróf Bethlen János, Jansekovich báróné, Sladeny Béla stb.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hötes arrivés hier:)

Antolovic Anton	Liburnia
Sorko Ang Klagenfurt	Kinkela
Binder Frida Beszterce	Gerzetic
Figura Akos dr. Beszterce	Gerzetic
Kittner J. Budapest	Viktoria
Hajós Béla dr. Budapest	Viktoria
Hirsch Gyula Budapest	Viktoria
Takács János Nyusta	Viktoria
Lauterstein Ludwig dr. Lemberg	Antonius.
Barta Bertalan Budapest	Habsburg
Friedmann Viktor Nestomitz	Habsburg
Szegő Richárd Arad	Habsburg
Wachter József Wien	Habsburg
Gartenberg F. Drohoby	Abbazia
Jurits J. Jassy	Abbazia
Lang Ottokár dr. Krakó	Abbazia
Hörtkorn Theodor München	Grosz
Bard Ferenc Budapest	Speranza
Grünfeld Leopold Wien	Speranza
Sticinsky Heinrich Riga	Speranza
Praetzel Augusta Krakó	Savoy
Vida János Budapest	Securanst.
Uleniecky Julius Lemberg	Stella
Vogel Adám Budapest	Schanzer
Möller Ferdinánd dr. Hamburg	Schanzer
Hullen Erich Ostevade	Hammer
Mathews Mtt. London	Hammer
Bálint Aladár Budapest	Riviera
Ehrenthal Arnold Budapest	Juliana
Kattas Imre Budapest	Juliana
Krón Imre dr. Budapest	Juliana
Nyéki Károly dr. Budapest	Juliana
König Adolf dr. Budapest	Juliana
Róna Antal Budapest	Juliana
Budik Vilmos Ujpest	Jolanda
Sommaruger Sidonie iWen	Augusta
Deinböck Irma Wien	Augusta
Kropacssek Gizella Budapest	Traube
Frankl Imre dr. Budapest	Janette
Margulies Salamon Krakó	Janette
Vass J. dr. Budapest	Quitta
Ernst A. dr. Budapest	Quitta
Pippow Ervin Breslau	David
Schiff Bernhard Przemysl	David
Kietreiber Franz dr. Wien	David
Dittersdorf Sofie Galizia	David
Goleschalz Adele Galizia	David
Hell József Máramarossziget	David
Kuhn Ida Berlin	Stefanie
Kotnauer dr. Wien	Stefanie
Darvas Desider Vrhovine	Stefanie
Marspreiter Berta	Stefanie
Fahrübl F. München	Stefanie
Wurm Olga Prága	Landr
Riedl Frigyes Budapest	Landr
Hrazanek Karel Prága	Landr
Gavlokowski Stefan Sosnowice	Landr
Steinbach Kornél Budapest	Ferlic
Vay Elemér bár. Isolca	Stefanie
Rosenberg Ignátz Wien	Lackner
Milisaavljevic Mirislaw Belgrád	Lackner
Beetz Wilhelm Wien	Grand H.
Márkus Jakob Lodz	Grand H.
Schönfeld Friedrich Lippstadt	Grand H.
Bausek Edmund dr. Wiener N.	Grand H.
Gruber Simon Trieszt	Valeria
Biró Albert Budapest	Janette
Nebenzahl A. Kiel	Janette
Gyika Frigyes Budapest	Lido
Hainzmann L. Galizia	Lido
Heller Herman dr. Tarnow	Royal
Popini Albert dr. Budapest	Royal

Blener Jenny Budapest	Royal
Krabforst Fritz Sziszek	Hammer
Katona Gyula Gyöngyös	Al Mare
Pavlovits Milan Belgrád	Hammer
Schellenberger Arthur Chemnitz	Hammer
Weiss Karl Wien	Hammer
Gromoff Ivan Moszkva	Stein
Redlich J. Budapest	Breiner
Parrag Erzsébet Budapest	Breiner
Hinka Nikolaus Budapest	Breiner
Fischer Karl Berlin	Savoy
Haber Cilli dr. raKkó	Savoy
Haber Mörice dr. Krakó	Savoy
Kuhu S. Berlin	Wienerheim
Neumann Emil Komolan	Wienerheim
Dobrovoly Gusztáv Baujaluka	Raicic
Pavlovits Laura Budapest	Gámán
Barenburg Rina Znamenka	Szegő
Effinger Marie Nustar	Mimi
Verő Béla Budapest	Quitta
Stern Adele Budapest	Quitta
Nebenzahl Max iKel	Janette
Wasong V. Venedig	Grosz
Taub Hugó Budapest	Stern
Kovács Áron dr. Kolozsvár	Offiz. K.
Förster Alfréd Cernovitz	Offic. K.
Rogowski Kazimir dr. Krakó	Quarnero
Guttman Ferdinánd Temesvár	Securanst.
Grosz Berhard Munkács	Securanst.
Tóth Gyula Szepsi	Securanst.
Mokri Pál Kassa	Securanst.
Tomas János S.-A.-Ujhely	Securanst.
Schopf Béla Dévény	Securanst.
Hlavati Vilmos Nagyszombat	Securanst.
Szilasi Aladár Sopron	Securanst.
Puskás Gyula Budapest	Securanst.
Kopf Hermann Budapest	Palace
Unoff A. Russland	Palace
Kopcsy Elemér Budapest	Palace
Balázs Aurél Budapest	Palace
Keinert Karl Wien	Palace
Heksch Arnold Budapest	Palace
Höffinger Viktor Grác	Palace
Hochstaetter Gyula dr. Budapest	Bellevue
Pedott Ottó Berlin	Zrinsky
Greksa Kasimir Zágráb	Slatina
Spanko Martin P. Zágráb	Slatina
Szabó Nándor Parajd	Jolanda
Hiepe F. Thorn	Arabella
Szántó Adolf Budapest	Austria
Ritter Rudolf Wien	Posthorn
Elszász Rudolf Budapest	Schalk
Iljevits Julianna Pancsova	Schalk
Peskó Géza Keeskemét	Schalk
Boer Elek Kolozsvár	Schalk
Izkowszki Gusztáv Lemberg	Wienerheim
Korner Kata Charlottenburg	Wienerheim
Ranecker Theodor München	Wienerheim
Vámos Géza Budapest	Szegő
Paal József Budapest	Bristol
Ehrenreich Arnold Wien	Bristol
Vautenhohn Innsbruck	Plöbst
Weghaupt I. Kremsier	Union
Grosman Adolf Budapest	Union
Horowitz László Budapest	Union
Weintraub Camilla Wien	Janette
Popp Anna Marienbad	Teuta
Womisch Franz dr. Gráz	Liburnia
Moschek Marie Gráz	Liburnia
Belauc Ante Pazin	Liburnia

Butorozott szoba

külön bejárattal, tisztességes családnál, kiadó. Cim a kiadóban.

Eladó pékműhely

elárusító üzlettel és lakással kiadó. Bővebbet Via Fratelli Branchetta 5.

FIUME

csak CORSO 11.

AZ ALKALMI = = KIÁRUSÍTÁS

egyre folyik!

Folyton újabb cikkeket árusítunk ki

eddig sohasem tapasztalt, mélyen leszállított árokon.

Teljes — garanciát

vállalunk összes cikkeink jószágáért, az alkalmi cikkekkért is.

Meg nem felelő árut kicserélünk vagy visszadjuk érte a pénzt.

Tisztelettel

Weiss M.

Csak CORSO 11.

FIUMÉ

KÖZGAZDASÁG.

—o—

+ **Rendőri házkutatás a Canadian Pacific irodájában.** Bécsből jelentik: Tegnap este megjelent a Canadian Pacific Bristol-szálloda melletti fényes helyiségében egy rendőrtisztviselő néhány rendőrrel és detektívvel és közölte a főnökkel, hogy felsőbb parancsra házkutatást tart a helyiségben. Hiába telefonáltak befolyásos protektoroknak, a rendőrtisztviselő utasítása szerint folytatta a házkutatást és két órai munka után egész láda irományt foglalt le és vitt magával a rendőrségre. A szokatlan aktus a lemergi rendőrség megkeresésére történt. Tudvalevő, hogy Galiciából éppen úgy, mint Magyarországból nagyon sok katonaköteles vándorol ki Amerikába és hogy ezt a törvényellenes kivándorlást egyes kivándorlási társaságok segítik elő. A hadügyminisztérium, mely a két kormány kivándorlóbarát politikájával szemben erőlesen üldözi ezeket a vállalatokat, nyomozást indított Galiciában és a lemergi rendőrséggel együtt már sok bűnöst nyomozott ki. Mostanában megint letartoztattak egy titkos ügynököt Galiciában és ennek az iratai között megtalálták a Canadian Pacific leveleit, utasait, egyszóval mindazokat a bizonyítékokat, amelyek a Canadian Pacific mesterkedéseiről lerántották a leplet. A bizonyítékok alapján elrendelték a bécsi központban is a házkutatást, a mely, mint halljuk, szenzációs eredménnyel járt és a társaságnak más titkos ügynökökkel való direkt összeköttetését is leleplezte. Remélhető, hogy ilyen tapasztalatok után talán Magyarországon is fog végre valami történni és hogy a mi hatóságaink is utánozni fogják azt a buzgalmat, a melyvel a hadügyminisztérium és a bécsi rendőrség igyekszik a kivándorlási hiénákat ártalmatlanná tenni.

+ **Megújítják a Pool-szerződést.** Berlinből jelentik, hogy még ezen a héten megkezdik a tárgyalásokat a teher pool megkötése céljából s novemberben Párisban tárgyalnak a személy pool ügyében.

+ **Az Austro-Americana jelentése.** A Triestben székelő Austro-Americana hajós társaság — most kiadott jelentése szerint — az évi január 1-étől augusztus végéig 30 millió 534.879 korona bevételt ért el ami 3 millió 854.710 koronával mulja felül a múlt év hasonló időszakának bevételét. 1913. január 1-étől augusztus 31-éig a társaság hajói 1.010.717 tengeri mérföldet futottak be, a múlt év hasonló időszakában teljesített 1.123.815 mérfölddel szemben.

+ **A telefon terjedése.** A kereskedelmi miniszter egyfelől Budapest, Kistelek, Szeged, Keeskmét és Kiskunfélegyháza, vala-

mint Esztergom és Fiume a kevésbé forgalmas időszakokra való korlátozás mellett, másfelől Misslitz osztrák távbeszélő központ között f. é. október 15-ére helyközi távbeszélő forgalmat léptet életbe. E viszonylatban egy három percig tartó egyszerű beszélgetés díja 3 korona, a sürgős, illetve Esztergom és Fiuméra nézve a kevésbé forgalmas időszakokra tul váltott beszélgetése pedig ennek háromszorosa. A fizetett szolgálati értesítés díja 1 korona. A kereskedelmi miniszter továbbá egyfelől Budapest, másfelől Haufenreith (pol. Bezirk Weiz) osztrák távbeszélő központ között Szombathely—Feldbachon át f. évi október hó 15-én helyközi távbeszélő forgalmat léptet életbe. Egy 3 percig tartó beszélgetés díja 3 korona a sürgős beszélgetés pedig ennek háromszorosa. A fizetett értesítés díja 1 korona. A kereskedelmi miniszter rendeletére ugyancsak egyfelől Budapest, másfelől Luttenberg és Radkersburg osztrák távbeszélő központok között f. é. október 1-én helyközi távbeszélő forgalom létesült, a mely viszonylatban egy 3 percig tartó egyszerű beszélgetés díja 3 korona, a sürgős beszélgetése pedig ennek háromszorosa. A lefizetett szolgálati értesítés díja 1 korona.

Kerestetik 1 szoba és konyhából álló lakás, november 1-ére. Közelebbi adatokat tartalmazó ajánlat „Hivatalnok” névre kiadóba kéretik.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitünő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknként **BARCZA JENŐ** hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: **BUDAI KÁROLY.**

Thalia Színház
(Salita del Calvario)

A t. c. közönség tudomására hozatik, hogy a Thalia színházban a

táncleckéket

Kümmelberg M. okl. táncművész fogja tartani és a legújabb táncok közül „Two step”, „One step”, „Tango” stb. táncokat fogja tanítani. A tánciskola 20-án kezdődik és este 8-tól 10-ig tart.

NAGY GRAMOFON

teljesen új, 25 darab dupla lemezzel elutazás miatt azonnal eladó.

Levelet „Gramofon” jeligére kiadóba kérek.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERUÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzal és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkjei s szépítőeszközök stb. sfb.

Ellátást keresek

az Adria-palota közelében, jobb izr. családnál, fürdőszoba használattal. — Ajánlatot „ADRIA” jeligére kiadóba kérek.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható **csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás** ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D.

gyógyszertárban

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérneműek raktára.

Konkurrencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30
Női ingek szallagokkal K. 1.90.
Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.
Női nadrág siffon-ból K. 1.96, 2.40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.

„AL BUON PREZZO“

(AZ OLCSÓSÁGHOZ)
divatkereskedésben.

Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszínházzal szemben.

— — MAGYAR KISZOLGALÁS. — —

MARIJAN cipésmester

új cipő üzletét megnyitotta:

via **L. Kossuth 9.** sz. a, a szerb-bazárban! A régi helyiségben: via **Leopardini 6.** a raktárkészlet leszállított árban adatik el!

Mindenféle cipők nagy választékban!

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

MERCEDES

Az autók királya!

—= Bárdi r. t. =—

Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYŐR.**

VELENCE**Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

—= Teljes panzió napi 10 líráért. =—

A kinek eladó **használt butora** van vagy **olcsón akar butort cenni** (részletfizetésre is) forduljon bizalommal

HERSKOVITS S. butorkereskedőhöz

Via G. Parini 6. szám.

Telefon 12-68 szám.

Egy tisztességes

ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

„EDEN“ elegáns café-bar és buffet.

nyílt meg a via del Fosso 9. és via Leopardi 5. átjáróházban. Kitűnő italok. — Hideg ételek. — Villásreggeli. Kellems tartózkodás. — Egész éjjel nyitva!

A nagyközönség szíves pártfogását és szíves látogatását. kéri

Smoquina R. János.

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.

Via Carducci 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

Kalpić Antal

hentes, via Mercato. Telefonszám 10-58.
Fióközlet a Calle Canapini.

Naponta friss krajnai kolbász, szalámi, tormás kolbász, szaládé, véreskolbász és sütnivaló kolbász.

Kereskedőknek, vendéglőtulajdonosoknak nagy árengdemény.

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO E.

RITKA ALKALOM.

Cipők és egyéb lábbelik új és nagy raktára

A nagyvásárcsarnok mellett. - **BOGOJEVICH D.** - Via Porto 2.

Különböző gyárakban általam személyesen eszközölt nagy bevásárlások folytán, raktáramban **amerikai, francia és angol férfi- női- és gyermekcipők** az eredeti árnál

30-40 százalékkal

olcsóbban kerülnek eladásra.

Nem selejtes. vagy értéktelen raktári tömegáru, hanem elsőrendű áru, amelyért személyesen garantálók!